

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
továbbá alap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K
Félévre — — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egy óra — — — — 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér. |

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■■■

Nagybcskerek, 1911.

XL. évfolyam 294. szám.

Szerda, december 27.

Gazdasági erősbödésünk.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, dec. 27.

A kormány közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt az 1910. évi zárszámadásoknak és az ország múlt évi közállapotairól szóló jelentésének a parlament elé való terjesztése alakjában rideg számadatokkal fényesen bebizonyította, hogy úgy az államháztartás, mint az országnak, a lakosság-jóléte a koalíció uralma alatt tapasztalt hanyatlás útján újabb, örvendetes és az állandóság minden kriteriumával bíró lendületnek, emelkedésnek indult a mostani kormányzat alatt, amely programjában tudvalevőleg az ország belső politikai és gazdasági konszolidálását és a külföld előtti hitelképességének emelését tűzte ki egyik főfeladatául.

Ime a köteteket beszélő legfőbb számadatok:

A múlt évi államháztartás zárszámadásai szerint 1910-ben a rendes kezelésben 177 millió korona volt a felesleg, míg a költségvetésben a rendes kezelés fölöslegé-
nyanánt csak 50 millió korona volt előirányozva; az eredmény tehát 127 millió koronával kedvezőbb az előirányzatnál. A rendkívüli kezelésben 50 millió hiány volt előirányozva; ezzel szemben a valóságos hiány 73 millió korona volt. Végeredmény gyanánt megállapíthatjuk, hogy az 1910. évi zárszámadás 104 millióval kedvezőbb az 1910. évi költségvetésnél. Ami a pénztári kezelést illeti, az állam összes bevétele 173 millióval haladta meg az összes bevételeket. A magyar állam pénztári készlete az 1910. év utolsó napján 181,710.000 korona volt. Az állami vagyon tiszta gyarapodása 163 millió korona volt. Az állam egész vagyonát a számvevőszék az 1910. év végével 2,284.434.000 koronára becsüli.

A lakosság jólétének fellendüléséről pedig az ország közállapotairól szóló kormányjelentés tesz bizonyosságot, kimutatván, hogy a lakosság által 1910-ben a pénzügyintézeteknél elhelyezett takarékbetétek az előző évekhez képest 360 millió koronával 3674 millióra, tehát 1088%-kal emelkedtek, ami mellett folyó számlára 510, csekk számlára 252 és a postatakarékpénztárnál 107 millió helyezett el. 1910. év végén tehát a magyar pénzügyintézeteknél összesen 4543 millió volt elhelyezve, 500 millióval több, mint az előző évben. És ebbe a rengeteg summába még nincs belefoglalva az a nagy összeg, amelyet a lakosság értékpapírokba, járadékokba, záloglevelekbe fektetett, amely téren az előző évekhez képest szintén lényeges emelkedés konstatalható.

Mindezek a számadatok magukért beszélnek és fölöslegessé teszik terjengős

kommentálását annak a ténynek, hogy a mostani kormányzati irány bizalommal tölti el az országot és kézzelfoghatóan emeli a lakosság jólétét.

Az igazságügy jövő teendői.

— Rohonyi Gyula nyilatkozata. —

— december 27.

Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár Nagybecskerek város illusztris országgyűlési képviselője a „Nílág” című napilapban a következőkben válaszolt igazságügyünk jövő teendőit.

— Amint mondhatók, hogy a polgári perrend életbe léptetésével kapcsolatban tevékenységünket a kodifikáció terén egy-két törvényjavaslat és körülbelül harminc rendelet foglalkoztatja. Eközött a harminc rendelet között nem egy kiterjedt, szerves rendelkezéseket tartalmazó, mert hisz az életbe léptetés részben az ügyviteli szabályoknak, részben pedig egyéb szabályoknak módosításával, átdolgozásával fog járni.

Ez körülbelül az egész esztendő munkásságát igénybe veszi, emellett azonban szorgalmasan foglalkozik a miniszterium a kodifikáció egyéb kérdéseivel is, hogy más ne is említsek, az ügyvédi és bírói vizsga egységesítése tárgyában megalkotott és már első körvonalában összeállított törvényjavaslattal. Ez épp itt fekszik asztalomon.

Ezenkívül van egy sereg javaslat, egyebek közt az ügyvédi rendtartás javaslata, amely csak nemrég terjesztetvén be, egyéb már elkészült tervezettel együtt a belső tanácskozások tárgyát fogja képezni. Egyszóval annyi az előre elkészült tervezet, hogy az egész miniszterium az egész jövő esztendő alatt csak ezekkel foglalkozhatna.

Emellett természetesen az igazságügyi adminisztrációnak egy napig sem szabad pihennie, mert az általános igazságügyi érdek szempontjai, a felek érdeke, az igazságszolgáltatás napi kérdései mindig kell, hogy foglalkoztassák a miniszteriumot.

Ezek közül a javaslatok közül a legaktuálisabb az ügyvédi és bírói egységes végképesítéséről intézkedő javaslat. Adminisztratív teendőink között pedig különösen fontosak azok a tárgyalások, melyeket különböző építkezések tárgyában folytatunk. A polgári törvénykönyv heti két ülésben vitatás és megvizsgálás tárgya. Ha a végleges szöveg egy, legfeljebb két év alatt elkészül, akkor a szakkörök rendelkezésére bocsátjuk, hogy észrevételeiket, véleményes javaslataikat a betérjesztés előtt felhasználhassunk.

A sajtótörvényre vonatkozólag is van már javaslat, de a mostani idő nem nagyon alkalmas betérjesztésére. Egy éven belül, azt hiszem, ez is aktuális lesz. Mindenesetre gondoskodni kell a magánbecsület fokozottabb védelméről, amit úgy vélünk elérhetni, hogy a rágalmozást, becsületsértést súlyosabb büntetéssel illetjük, ha csak igen fontos közérdek nem parancsolja a felmentést.

— Uj magyar kölcsön. A „Neue Freie Presse” értesítése szerint Lukács László pénzügyminiszter a jövő tavasszal nagyobb kölcsönt fog kibocsátani. A kölcsön nagysága felől még végleges elhatározás nem történt, de alkalmasint 100 millió koronára van szüksége a pénzügyminiszternek. A magyar kölcsön valószínűleg március hónapjában kerül piacra.

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Hármas ünnep után.

— Fekete karácsony. —

Nagybcskerek, dec. 27.

Valamikor szomorú szenzáció volt nálunk Magyarországon a fekete karácsony. Akkor el se tudták képzelni nálunk az emberek a karácsonyt fehér keret nélküli s bizony nagy ritkaságszámba ment ha nem ropogott a hó a talp alatt s ha nem csillogtak a fák a zuzmarától s vastag jégkéreg helyett víz esillant meg a folyokon és tavakon. Ugyszólván ünnepszámba se ment a fekete karácsony.

Most pedig esztendőnk óta viszont alig ismerünk más karácsonyt. Évek óta híres sines karácsony táján hónapok, jégnek s a karácsonyi fenyők legfőlegb főnn a hegyek magaslatain ismerik a havat, a szobákból azonban fekete világra tekintenek ki.

Igy azután ezuttal sem mondunk új-ságot, mikor megint fekete karácsonyról számolunk be. Eső, sár, piszkos homály tette tönkre a karácsonyi ünnepek poézisét. Egy-két órára napsugár is csufolódott velünk, hogy azután megint a nyakunkba szakadjon az eső és sietve meneküljünk földel alá: haza, kávéházba, vagy koresmába.

Persze tele is voltak a kávéházak és koresmák s ezeknek volt aztán igazi karácsonyuk. Hármas ünnep lévén az idén a karácsony, volt hát bőven idő a pihenésre, mulatozásra s a három napon át nem is fogytak ki a kávéházak és koresmák a vendégekből, akik onnan nézték a szakadó esőt és a bokáig érő utcai sarat s szána-lommal nézték azokat, akik künn jártak. A piszkos locs-pocsnál bizony a vágni való kávéházi füst is kellemesebb volt.

No de a kávéházakon kívül tele voltak a templomok is. Mert elvégre még vannak sokan, akik úgy vélik, hogy tartoznak valamivel a menybéli magasságnak is s megpróbálták leimátkozni azt a szomorú fekete karácsonyt, amit bizonyára gonoszságunkért terítenek ránk onnan fölülről, hogy gyarlóságainkra és bűneinkre emlékeztessen.

Azonban már tul vagyunk mindenem. A feketeségen, az ajándékokon, a sok évésen és iváson, valamint a hármas ünnepen

s jönnek megint a hétköznapok, amelyek éppen olyan feketék és szomorúak ma, mint az ünnepnapok.

— **Esküvő.** Tegnap délelőtt vezette oltárhoz *Kenoszt* Vilmos budapesti építész *Zachariás* Mariska urhölgyet, *Zachariás* Miklós nyugalmazott telekkönyvvezető bájos és szeretetreméltó leányát. A polgári esketés után a násznép a róm. kat. templomba vonult, ahol *Magyary* Pál pápai kamarás, apátplébános adta az egyház áldását a fiatal párra.

— **Eljegyzés.** *Gille* Béla eljegyezte *Probst* Ella kisasszonyt Torontálszécsányban.

Vámos Ignác kir. műszaki tanácsos *Iren* leányát eljegyezte *Kállai* Jenő.

— **Iparengedélyek.** A legutóbb tartott városi iparhatósági ülésen a következők kaptak iparengedélyt: *Heller* Dávid gőzmalomra, *Klupp* Miklós borbélyüzletre és *Albu* Ádám és *Kalmusz* Miklós bank bizományi, kereskedelmi és tudósító irodára.

— **Újévi üdvözlés megváltása.** *Jankó* Ágoston alispán újévi üdvözlések megváltása címén 15 koronát adományozott a nagybecskereki árvaház-egyletnek. — *Lowieser* Imre központi járási főszolgabíró újévi üdvözlés megváltása címén lapunk útján 5 koronát adományozott a nagybecskereki árvaház-egyletnek, *Szabadkay* Ignác hertelendyfalvai községi jegyző pedig ugyane címen 8 koronát adományozott az Országos gyermekszanatórium-egyesületnek.

— **A Schulpe-család gyász.** Mint részvétellel értesülünk, a köztisztelőben álló *Schulpe*-családot súlyos gyász érte. *Schulpe* Vilmos törökkanizsai nagybirtokosnak *Alfonz* nevű fia ugyanis hosszabb betegség után Budapesten elhunyt. A gyászbaborult családnak mindenfelől nagy számmal fejezték ki a tisztviselők és ismerősök mély részvétüket.

— **Karácsonyfa-ünnepély.** A jótékony nőegyesület ovodájában tegnap délután gyűlt ki a karácsonyfa. Megvoit rakva cukorral, ragyogó esecsebecsékekkel s mindazzal, mi a kedves bábék arcára örömet varázsolt. Fényes közönség gyönyörködött a gyermekek pásztorjátékában s a karácsonyfa gyors letarolásában. A karácsonyfa-ünnepélyre a szegénysorsu gyermekek számára gyümölcsöt, süteményt és cukorkákat küldtek: *Beller* Istvánné, *Bielek* Antalné, özv. *Demkó* Pálné, dr. *Dukesz* Mártonné, *Dienstl* Emília, özv. *Filkovich* Pálné, dr. *Grandjean* Józsefné, *Hesse* Edéné, *Haidegger* Ödönné, *Jankó* Ágostonné, *Jemrics* Istvánné, dr. *Mihálovits* Ödönné, *Müller* Józsefné, dr. *Mangold* Samuné, *Menczer* Lipótné, özv. *Menczer* Ignácné, *Maurer* Gyuláné, *Napholtz* Irén, dr. *Perisics* Zoltánné, *Steinitzer* Gézánné, özv. *Solyomssy* Lajosné, *Tóth* Istvánné, dr. *Vinczevidy* Ernőné, özv. *Zolkovic* Leoné. A karácsonyfa díszítésére *Steinitzer* Gézánné 10 koronát adományozott, *Kertész* A. cipész pedig 1 pár cipőt ajándékozott.

— **Nem lesz kultursztrájk.** Megirtuk, hogy a törökkanizsa—józseffalvai tanítók elhatározták, hogy végrehajtják a december 8-iki országos tanítói gyűlésen proklamált kultursztrájkot s esatlakozásra hívták fel a többi tanítótársaikat is. A határozat hírére *Gréztó* János kir. tanfelügyelő nyomában Törökkanizsára utazott s ott érintkezésbe lépett a tanítósággal, fölvilágosítva őket határozatuk kulturelles voltáról. A tanfelügyelő tapintatos közbelépésének s eljárásának meg is lett a kelendő eredménye s a törökkanizsai és józseffalvai tanítók kimondották, hogy a tanfelügyelő iránti tiszteletből és szeretetből a kultursztrájkra vonatkozó határozatukat egyelőre nem hajtják végre.

— **Főuri vadászat.** *Gerliczy* Ferenc báró deszki birtokán a múlt héten nagy vadászat folyt le a birtokhoz tartozó erdőségeken. A vadászatot részt vettek: *Podmaniczky* Edre báró, *Scherr-Toss* Béla gróf, *Szapáry* Lajos gróf, *Sztankovanszky* Imre országgyűlési képviselő, *Gerliczy* Ferenc báró fiával *István* báróval, *Lager* Ottó, *Lippay* György dr. főgimnáziumi tanárok és *Jankovics* Béla községi jegyző. A vadászatnak az idő főleg első napon kedvezett és szép zsákmány került terítékre: 115 fácán 90 nyul és több kisebb szárnyas

— **Tallian Emil szobra.** Mint Törökkanizsáról jelentik, ott már megalakult a szoborbizottság *Tallian* Emil szobrának létesí-

tésére. A szoborbizottság elnökévé *Rácz* Ferenc pápai kamarás plébánost választották meg, jegyzőnek pedig dr. *Schwarz* Jenő ügyvédet. Tallian Emil szobrára az adakozás nagyban folyik, úgy hogy már eddig is 2600 korona gyűlt össze a szoborra.

— **Halalozások.** *Köppich* Johanna magánzónő 67 éves korában Nagybecskerekben meghalt. Az általánosan tisztelt matrósnát ma délután temették el nagy részvét mellett. A gyászszertartást dr. *Klein* Mór főrabbi végezte.

Wippler Ignác a nagybecskereki *Strasser* és *König* cég régi tisztviselője, aki harminc évig szolgálta a céget, tegnapelőtt 76 éves korában meghalt.

Ugyancsak ma halt meg *Krausz* Ignác nagybecskereki ügynök is 74 éves korában.

— **Ujságvásár a Kaszinóban.** A nagybecskereki Kaszinó egyetben a szokásos újévi ujságvásárt, illetve már az egyetben elolvasott ujságokra való előfizetések megkötését folyó hó 30-án (szombaton) délután 6—7-ig tartják meg a Kaszinó helyiségeiben. A régi előfizetők, mint ezelőtt is, ugy most is előnyben részesülnek, kötelesek azonban előzetesen bejelenteni, hogy eddig járattott lapjaikra továbbra is igényt tartanak-e?

— **A hivatalos télben.** Ha künn járunk az utcán, mezőn, vagy erdőn, hiába néz a szemünk körül, sehol sem látjuk a telet. Bár december végén vagyunk, de minden úgy fest, mintha októberben volnánk. A természetben tehát nincs tél. Azonban a kalendáriumnak nem imponál a természet s ridegen jelenti, hogy igenis tél van, még pedig december 23-ika óta a leghivatalosabb tél. Hát ne vitázzunk a kalendáriummal s konstatáljuk mi is, hogy tél van s hogy december 23-án volt a legrövidebb nappal és a leghosszabb éjszaka, mert a nappal csak 8 óra 39 percig tartott, míg az éjszaka 15 óra 21 percig. De itt el is értünk a határhoz, mert most már kifelé megyünk a világosság felé. Huszonharmadika óta két perccel hosszabodott a nap s újévtől pedig még gyorsabban növekszik majd a világosság, a boldogságos nagy világosság. Még messze van, de most már biztos hogy jön s így könnyebben elszenvédjük, hogy benne vagyunk a hivatalos télben.

— **Köszönet.** A helybeli árvaház karácsonyfájára még a következők adakoztak: *Bakalovics* Dóra, *Kiss* Sarolta, özv. *Napholtz* Ágostonné süteményt, *Messinger* Karolin 10—10 drb leánykötényt és 20 drb kézimunkát, *Müller* Józsefné befőttet és süteményt, *Franz* Zoltánné süteményt és gyümölcsöt, *Harzer* József 1 korona, N. N. 100 korona, *Kluge* Erzsike címen 10 korona, *Anna* és *Wingler* gőzmalom egy zsák lisztet, *Fiedler* 1. 2 kakast, *Rusz* Antalné gyümölcsöt. A nemesszívű adományozóknak ezuton mond hálás köszönetet az árvaházegylet vezetősége.

— **Szilveszter-estély.** A Nagybecskereki Munkásképző és Társaségylet december hó 31-ikén a Pest-szálloda öszes termeiben világpostával egybekötött szilveszter-estélyt rendez. Belépő díj 1 korona 20 fillér, előre váltva 1 korona. Kezdeté este fél 9 órakor. Az estély műsora: 1. Revolver. Tréfás párjelenet. Szereplők: *Schimpel* Gizella, *Weber* Ádám. 2. Egy baleset. Dialog. Szereplők: *Mészáros* Irén, *Wesp* Mátyás. 3. a) A patikám az öreg csárda. b) Nem jó csillag lett volna belőlem. Kuplé. Éneklő: *Borka* Mihály. 4. Katonásan. Vígjáték egy felvonásban. Szereplők: *Noricsán* Imre, *Báhnég* Mariska, *Murbach* Katica, *Weber* Ádám, *Straub* Ádám, *Borka* Mihály. 5. Kuplé. Éneklő *Rabenstein* Rezső. 6. Beim Photographen. Bohózat. Szereplők: *Rabenstein* Rezső, *Straub* István, *Burgarszky* Vladimír, *Murbach* Katica. 7. Reámtekin. Solo. Éneklő *Borka* Mihály. 8. Kuplé. Éneklő *Rabenstein* Rezső. 9. Újévi köszöntő.

— **Halálos vadászat.** Az Ujszentivánhoz tartozó fedránházai *Kristó* tanyán lakik *Csucs* György ispán. Az ispán a napokban reggel vadászni indult töltött puskával. Utközben találkozott *Szell* Jánossal, akinek mutatta a vadászfegyverét. A puska véletlenül elsült és *Szell* János karját horzsolva

a mögötte álló *Kecskeméti* Lajost találta, aki azonnal meghalt. Az ispán ellen megindították a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért mennyiben terheli a felelősség?

— **A Budapest diszalbuma.** Ujévre ismét gyönyörű kivitelű diszalbummal ajándékozta meg a „Budapest”, a függetlenségi és negyvennyolcas Kossuth-párt hivatalos lapja az előfizetőit. A Budapest Kossuth Lajos eszméinek megvalósításáért küzd ma is, mint megindulásától kezdve egész hosszú multján keresztül. Politikájában rendíthetetlen volt és az ma is, de szellemi színvonalában, formájában és terjedelmében megváltozott. A néplap szűk keretéből felemelkedett a főváros legelőkelőbb újságainak sorába, úgy irodalmi értékét, mint tartalomfősségét, értesüléseinek frissességét és eredetiségét véve mértékadóul. Mindezek felül a reggeli nagy lapok sorában egyedül áll fényképeivel és rajzaival, a melyekkel illusztrálja az eseményeket. Vezető cikkeit Kossuth Ferencel és Szatmári Mór felelős szerkesztővel az élükön, a legkiválóbb publicisták írják. Tárcait, regényeit országosan ismert írók. Saját levelezői vannak a külföldi városokban és tudósítói minden magyar gócponton. Előfizetői, akik a „Magyarország Nagyasszonyai” e. nagyszabású diszmunka második kötetét kapják meg most újévkor, egészen ingyen, még abban a kedvezésben is részesülnek, hogy a „Budapest”-et a régi, mérsékelt áron kapják meg továbbra is.

— **Idegesség ellen** orvosi tekintélyek a legjobbnak elismert „Salvator” gummisarkot ajánlják, mely kitűnő ruganyossága folytán a járás közbeni rázkódtatást gyöngíti, azonkívül könnyű és ruganyos járást kölcsönöz. Utalunk a mai lapunkban megjelent hirdetésre.

Irodalom, művészet.

* **Kocián—Eisner hangversenye.** Mint már említettük Kocián és Eisner hangversenye január 6-án lesz a Kaszinó nagytermében a következő műsossal.

Lalo Symphonia espagnol — Kocián, Glück-Brahms Gavotte, Bach-Saent Säens-Bourrée — Eisner, Bach-Andante Preludio — Kocián, Kocián Tavasz himnusz, Goldmark Andante sostenuto, Hubay-Zephir — Kocián, Mac Dowell-Etud, Liszt 13-ik magyar rapsodia — Eisner, Wieniawski Faust Fantazia — Kocián.

A hangverseny iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik és a jegyek előre válthatók az Almássy és Szepessy-féle könyvkereskedésben. Számazott hely 4 korona, a többi 3 kor.

* **Művész-estély.** Egy mindenképpen sikerült és hangulatos művésztel kellemes emléket hagyta maga után *Pintér* Imre és kisiny gárdája most egy éve, mikor művésztelét rendezte Nagybecskerekben. A jeles művészgárda az idén ismét eljön hozzánk egy estére s január hó 6-án tartja meg gazdag programmal idei művésztelét a városi színházban. A műsor úgy mint tavaly is fehér, teljesen családi jellegű, épp ez biztosította mult évben *Pintér*nek és művésztársainak a teljes erkölcsi és anyagi sikert. *Parlagi* Kornelia soubrette primadonna, a budapesti „*János vitéz*” versenygyőztese több műsoron kívüli számmal szerepel a gazdag programmal, valamint ő kreálja *Szemere* Gyulával és *Pintérrel* az apró szindarabokban a női fő-

Brilliáns,

arany és ezüst ékszerek minden kivitelben, valódi chinai ezüst, réz- és vörösréz dísz tárgyak:

művészi kivitelű márványszobrok

nagy választékban kaphatók

Grünzweig H.
ékszerüzletében.

Olcsó szabott áruk!

száma a következő tartalommal jelent meg: Politikai karácsony. Irtó R. — Belföld. A politikai helyzet. Irtó sz. s. — Politika a gyomor körül. Irtó: Komáromi Sándor. — Kőrös. Ausztria-Magyarország külpolitikai. Irtó Székely Sámuel. — Közgazdaság. Kedvező gazdasági év. Irtó (—). — Az értéktörzsdéről. Irtó B. A. — Társadalm. — Karácsonyi hangulatok. Irtó János. — Irodalom és művészet. Könyvek karácsonyára. Irtó Szalay Károly. — A hét. Irtó. — A mentők esztendője. — Eljárás a karácsonyi költségvetés. — Kovács Minály. — Merényiö sűrűsége. — Felkészült fővárosi part. — A kolozsvári tifusz. — A banknak nem kell kártvás.

TÁVIRATOK.

A delegációk.
A magyar delegáció alakuló ülése. — **A közös ügyes indemnitás.** — **A külügyminiszter expozéja.**

Budapest, dec. 28. (A "Torontoi" eredeti távirata.) A magyar politikai élet most két három napra a delegáció ülésnek kapcsán Bécsbe vonult. Persze csak részben amennyiben ez a politika a közös ügyeket érinti. A magyar delegáció ma délelőtt már meg is kezdte ülését, sőt a külügyminiszter elmondotta expozéját is a külügyi helyszínről. Az expozé rövid volt, nem tartalmazott többet lényegében, mint amit a miniszterelnök legutóbb írt hon a parlamentben elmondott. S amilyen megnyugtató volt a miniszterelnök nyilatkozata a külügyi helyzet dolgában, éppen olyan megnyugtató volt a külügyi miniszter előzetes beszámolója.

A magyar delegáció alakuló ülése
 Mint Bécsből sürgönyzik ma délelőtt 11 órakor volt a magyar házban Bohus Zsigmond báró koronás elnökével. A teljes alakuló ülésen a magyar delegáció elnökevé megválasztották Lang Lajos bárót, a lekövetkező Zichy Ágostot, jegyzőkké pedig Laszlo és Mohar Viktort.

A meghatalmas után az elnök bemutatta Dező Zoltán és Perczel Dező delegátusok levelét, melyben elárulják, hogy bevezették a parlament részét a delegációk ülésén.

Mintán meghatalmították az albizottságotok ülésén.

Mintán meghatalmították az albizottságotok ülésén.

Közös ügyes indemnitást
 A közös pénzügyminiszter javaslatára ma egy hónapi költségvetési provizoriót tartott ülést, amelyen Achenhall gróf közös külügyminiszter elmondotta a külügyi expozéját.

A külügyminiszter az expozéban röviden ismertette a külpolitikai helyzetet, a mely a monarchiára nézve megnyugtató. Szólt az expozéban Olaszországhoz való az albizottsághoz utasították.

Ezúttan az egyesült négyes albizottság tartott ülést, amelyen Achenhall gróf közös külügyminiszter elmondotta a külügyi expozéját.

BOR-ES-DUS LITHION TARTALMU GYÖGYÍTŐ ES UDITO ITAL.
KIVÁLÓ HUGYMAJTÓ ES HUGYSÁVOLDÓ KÜTKÉZELŐSÉG: EPERJES.
 Forakár:
TOLVETH FRIGYES cégnél
 ezenkívül 1082-158 minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

viszonyunkról is, amelyre nézve kijelentette, hogy az semmiben sem változott.

Az olasz-török háború.

Budapest, dec. 28. (A "Torontoi" ered. táv.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, karácsony éjszakáján véres ütközet volt Tripoliszban Törökül. Az ütközetben a török-arab egyesült csapatok s az olaszok két hadosztálya vett részt. Az ütközet, amely rendkívül véres volt az olasz csapatok visszarövidítésével végződött. Az olaszok veszteségei oly súlyosak voltak, hogy csapatuknak fele a harcban maradt. A törökök vesztesége is tetemes, de jóval kisebb az olaszokénál. A törökök több ágyút, számos golyószórót és nagymennyiségű muníciót zsákmányoltak.

Válság a vakok intézetében.

Budapest, dec. 28. (A "Torontoi" eredeti távirata.) Imrédy Kálmán udvari tanácsos, a vakok országos intézetének elnöke, lemondott elnöki állásáról, miután az esküdtársak felmentették Fényes Laszlo hírlapíró, aki súlyos vádakkal illette a vakok intézetének vezetését.

Óriási mérgezés egy menedékhelyen.

Budapest, dec. 28. (A "Torontoi" eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, egy ottani menedékhelyen borzalmas mértű mérgezés történt. A menedékhelyen tegnap ugyanis az ott lakók halat kaptak orvosi segítség, de a mérgezés oly mérvű volt, hogy a betegek közül néhány óra alatt hamarosan meghaltak. 70-nél többen még betegek és közülük 10-15-en valószínűleg meghalnak. A vizsgálat megállapította, hogy a halat egy közeli halkereskedésből szállították a menedékhelyre s a halak romlottak voltak. A hatóság a halkereskedést rögtön bezáratta, a halkereskedőt pedig letartóztatta.

A bankszálló.

Budapest, dec. 28. (A "Torontoi" eredeti távirata.) Rihlitzky Zoltán a kereskedelmi bank csatlója már teljesen felépült s a rabkórházból ma átszállították az ügyességre fogházába. Rihlitzky nyugodtan fogadja sorstárs kijelentést, hogy nem fél a börtönből, amelyet megérdemelt. Börtönből kitöltése után új életet fog kezdeni. Csatlójáról nem akar tudni semmit, mert azt mondja, hogy ők vitték a pusztulásba.

Veregző katonatiszt.

Budapest, dec. 28. (A "Torontoi" eredeti távirata.) Bukarestből jelentik: Bodnarecsku nevű lovas hadnagy tegnap az utcan fellelkényességéből vitriollal leöntötte kedvesét. A rendőrök le akarták fogni de erre revolvert rántott és lövöldözni kezdett. A lövöldözés közben a hadnagy egy rendőrt és két járőrként agyonlőtt, több embert pedig súlyosan megsebesített, végül a hadnagy agyonlőtte magát.

Tözsde.
 A Lloyd budapesti távirata december 28.
 Buza (áprilisra) 23.44 —
 Buza (májusra) —
 Rozs (áprilisra) 20.58 —
 Zab (áprilisra) 19.36 —
 Tengeni (májusra) 17.06 —
Felüls szerkesztő: Somlai János.

Djaksits Zsarko
 ügyvédi irodáját
 nagybecsűségeken,
 Aradáci ut 178. sz. alatt
 megnyitotta.
 (183-21)

Hirdetmény.
 Okleveles segédjegyzőt keresek. Javaslataim ideiglenesen 800 korona fizetés és 120 koronára lakbér. Szorgalom esetén sajátómból 200 korona évi mellékjövedelem havonként utólag fizetve. Az állás rendszeresített s beváltás esetén véglegesen fizetve fog.
 Urményháza, 1911. december 22-én.
 1256-3.1
Greskovits Kálmán, jegyző.

Hirdetmény.
 5009-1911. szám.
 1258-1.1
Kiss Károly, jegyző.
 Révauyfalú, 1911. dec. 25-én.
 Birgán. brc.

Pályázati hirdetmény.
 Irnok-vegyrehabilitáció-készítők állásra alkalmas egyéni keresek. — Fizetés 800 korona és szorgalmához képest némi mellékjövedelem. Szérb nyelvi bírása és végrehajtoi teendőkbeni járasság megkövetelendő.
 Nagynezsény, 1911. december 23-án.
 1255-3.2
Kaszonyi, h. jegyző.

Arverési hirdetmény.
 Tiszatartos közseg előjáróságától
 Tiszatartos közseg előjárósága 1912. január hó 4-én d. e. 9 órakor a közseg tulajdonát képező 4 drb kiselezteztetett tenyészbikáját nyilvános árverésen fogja eladni.
 Kelt Tiszatartos, 1911. dec. 27.
 1262-2.1
Közsegi előjáróság.

Tizezer korona
 készpénz lefizetése mellett kapható Nagybecsűségeken közvellenúli a város mellett egy
14 holdas szőlő.

A vételezár hátralévő része évi részletekben törlesztendő. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják. —
 Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
 472-x-30

Rámpás
 dr Brájer Lajos szőlőjéből
 illetve 36 krajcár
 Kapható: Zápolya utca 1. szám alatt a házmeztérnél.

szerepeket. A kis művészgárda a nyár folyamán Tátralomnicz, Tátrafüred, Bártfa, Szliás, Parád, Korinyicza fürdőknél volt a vendége majd Kassa, Eger, Miskolcz, Pozsony stb. város színházaiban tartották művészestélyeiket, ahol még a zenekarokban is pótszékelt kellett alkalmazni. A művészest programja valóságos meglepetéseket tartogat a közönség számára. Egyik szám szebb mint a másik s csupa újdonság tarkítja a fehér családi est műsorát, melyből külön ki kell emelniünk *Laszky Béla* világhíre vergődött „Pán és Daphnis“ című gyönyörű ének és játék duettjét, melyben a megelevenedett Rokokó szobrot *Parlagi Kornélia*. Pánt pedig kosztümben és maszokban *Pintér Imre* fogja személyesíteni. Nem kisebb sikerre számíthatunk a *Postáskisasszony* című kis operett továbbá *Pintér: „Nőtás Magyarországon“*, *„Az öngyilkos“*, *„Debreczeni egyetem“* stb. stb. újdonságai, valamint Budapest két legújabb slágere a *„Hőpehely“* és *„Fűrészpör baba“* című gyönyörű ének számok. A mindenképpen élvezetesnek ígérkező művészest jegyeit a *Mangold* Lípót papírkereskedő cég árúsítja a rendes színházi árak mellett.

Vakációs örömök. A karácsonyi vakációban ráérnek olvasni a gyermekek s *Sobók Zsigmond* és *Benedek Elek* kitűnő gyermeklapja, a *Jó Pajtás* ad is nekik karácsonyi számában annyi kedves és szép olvasnivalót, hogy majd alig bírnak betelni vele. A *Jó Pajtás* gárdájának színéjára vonu fel ebben a számban: *Endrődi Sándor*, *Benedek Elek* és *Lampérth Géza* verssel, *Benedek Elek* és *Murai Károly* egy-egy vígjátékkal, *Szemere György* elbeszéléssel, *Sobók Zsigmond* folytatja *Dömötör* sport-kalandjait, az állandó rovatok: a világ legszebb meséi, a kis diákok levelei, *Faragó* bácsi mozija mulattatóbb-mulattatóbb dolgokra kedveskednek, *Benedek Elek* befejezi pompás regényét, *Schöpfung Aladár* érdekes elbeszélést mond el, *Zsiga* bácsi kedves tréfát. A szép képeket *Faragó Géza*, *Keményfi Jenő*, *Gergely Imre*, *Moldován Béla* rajzolták. A művészek, szerkesztői üzenetek teszik teljessé a szám gazdag tartalmát.

A *Jó Pajtás*-t a *Franklin-társulat* adja ki. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a *Jó Pajtás* kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

TÁVIRATOK.

Karácsony a politikában.

A miniszterelnök Bécsben. — A delegációk. — A külügyminiszter távozása.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A karácsonyi ünnepnapoknak a politikában is az igazi karácsonyi jellege volt. Semmi szenzáció sem meglepetés nem volt s a csöndes várakozás uralkodott, sőt uralkodik ma is az ünnepek után.

Holnap azonban már megindul a politikai élet a delegációk ülésével, amit követnek majd az újévi nyilatkozatok, tervek és munkaprogrammok, amelyek azután január 11-ikén megint a parlamenti porondon kerülnek bonckés alá.

A miniszterelnök Bécsbe utazik ma délután, hogy részt vegyen a delegáció ülésén. Ma délelőtt még a miniszterelnök behatóan tanácskozott *Lukács László* pénzügyminiszterrel, azonkívül *Mangra Vazul* a mérsékelt románok vezetőférfiaival. Bécsi tartózkodása alatt a miniszterelnök kihallgatáson is jelenik meg a királynál, egyrészt, hogy jelentést tegyen neki a helyzetről, másrészt, hogy kifejezze az uralkodónak a kormány újévi jókívánásait.

A delegációk holnap kezdik meg tanácskozásukat Bécsben s három nap alatt elintézik a közösü-

gyes indemnitást. Ugy *Aehrenthal* gróf közös külügyminiszter mint *Auffenberg* hadügyminiszter a delegációk előtt rövid expozét fognak mondani.

A külügyminiszter távozása

állandóan kísért. Mindennap van róla valami hír, különböző kombinációval. Ma a bécsi Reichspost említi *Aehrenthal* gróf közeli távozását s utódjának *Furstenberg* Károly herceg drezdai követet, vagy pedig bukaresti követünket jósolja. Hivatalosan ezeket a híreszteléseket persze megcáfolják.

A munkapárt újévi ünnepléséről

azt jelentik, hogy a munkapárt tagjai az újév napján délelőtt tizenegy órakor a pártklubban összegyűlnek, ahonnan testületileg vonulnak fel a miniszterelnökségbe, hogy *Khuen-Hédervány* Károly gróf miniszterelnököt az újév alkalmából üdvözljék. A párt szerencsekívánatait *Plósz Sándor* fogja a miniszterelnök előtt tolmácsolni.

Zichy Nándor gróf temetése.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tegnapelőtt elhunyt *Zichy Nándor* grófot ma délután fél 1 órakor temették el nagy részvét mellett Adonyban.

Vérengzés egy orfeumban.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy müncheni távirat párját ritkító vérengzésről ad hírt. Egy ottani orfeumban ugyanis egy daltársulat énekszámai között többek közt olyan dalt énekelt, amelynek ez volt a refrain-je: „Hej, az üveges sem átlátszó“. A hallgatóság sorában volt egy *Hey* nevű üveges, akit annyira fölingerelt az ártatlan dal, hogy revolvért rántott s lövöldözni kezdett, majd fölugrott a színpadra s ott agyonlőtte a daltársulat vezetőjét s azonkívül egy énekesnőt, majd pedig lelőtt még két énekest, akik halálosan megsebesültek. A vérengző embert csak nagy nehezen tudta lefogni a rendőrség. Letartóztatásakor már nyugodt volt s kijelentette, hogy teljesen józan állapotban követte el a tettet de annyira bántotta a dal, hogy nem tudott másképp cselekedni.

Agyonvert községi bíró.

Budapest, dec. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zólyomból jelentik, Nagyszalattán tegnap *Trachun János* községi bírót ismeretlen tettesek az utcán este megtámadták és agyonverték.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata december 27.

Buza (áprilisra)	23.40—
Buza (májusra)	—
Rozs (áprilisra)	20.58—
Zab (áprilisra)	19.34—
Tengeri (májusra)	17.02—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

108-42.42

Pályázati hirdetés.

Trnok-végrehajtó-képesítő állásra alkalmas egyént keresek. — Fizetés 800 korona és szorgalmához képest némi mellékjövedelem. Szerb nyelv bírása és végrehajtói teendőkbeni jártasság megköveteltetik. Nagynezsény. 1911. december 23-án.

1255—3.1

Kászonyi. h. jegyző.

Árverési hirdetés.

A „Lázárföldi takarékl. hitel- és előtegezési szövetkezet“ felszámolás alatt butorzata — ezek között egy 360 korona értékű tűzmentes pénzszerény — 1911. évi december hó 28-án d. u. 2 órakor Lázárföldön a Bohn-féle házban, készpénz mellett, nyilvános árverésben eladtnak. 1257—1.1

Legalkalmasabb

újévi ajándékok

külöfélé francia és angol illatszerek izléses szép díszdobozokban. □ **Manicurok** (körömápolási cikkek) egész készlet szép csinos kivitelű dobozokban. **Fésű-készletek** igen gyönyörű szép kivitelű dobozokban. □ **Praktikus és jó borotváló-készletek. Kézitükörök, hajszűszhez robbanásmentes szeszálmpák, pouderek, szappanok** stb. minden a legjobb és legszébb kivitelben kaphatók:

Melkuhn Dezső drogériájában

Nagybecskerek.

Telefon 95. sz.

(1240—9.6)

Telefon 95. sz.

Budapest szálloda

Szeged, Aradi-utca 6.

(Tisza nagyszálloda függeléke)

Bejárat a Klauzál-téri villamos vasút megállójától

Udvari szoba személyenként világitással és kiszolgálással K. 1.60. Utcái szoba személyenként villanyvilágitással és kiszolgálással K. 2.40. Ugy az utcai, mint az udvari szobák tiszták és világosak.

A környékbeli közönség kedvelt szállója.

1112-2613

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETLEN

TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ
815-62 20.

Enyveshát fényképműterem

Kinizsi-utcában, a Közgazdasági bank épületében.

12 drb fénykép 30 krajcár.

Igen alkalmas
karácsonyi és újévi üdvözlőkre

12 db fénykép levelezőlapra felragasztva 55 kr.

Borult idő semmi befolyással nincs a felvételekre, mert azok villanyáram mellett eszközöltek.

Nyitva: d. e. fél 11-től 12-ig,
d. u. fél 2-től fél 8-ig.
1238—20.6

5544—911. sz.

1250—3.2

Hivatalos hirdmény.

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár a munkaadó és a biztosított érdekelt-ség tudomására hozza a következőket:

1. A kerületi munkásbiztosító pénztár főorvosi hivatala és központi orvosi rendelőintézete 1912. évi január 1-étől a II. kerület Melencei-ut 2. szám alól a III. kerület (Belváros) Martinuzzi-u. 4. sz. házának I. emeleti helyiségébe helyeztett át, míg a kerületi munkásbiztosító pénztár egyéb hivatali helyiségei 1912. évi május hó 1-éig továbbra is a II. kerület Melencei-ut 2. sz. alatt maradnak.

2. 1912. évi január hó 1-én új orvosszolgálati beosztás lép érvénybe, mely szerint az egészségügyi ellátás eddigi rendszere, nevezetesen az, hogy az igényjogosultak gyógykezelése kivétel nélkül az illetékes kerületi orvosok magánrendelő óráin történik, megszüntetik. E helyett az orvosi szolgálat ketté osztatik és pedig: külön a fennjáró és külön a fekvő betegek részére.

3. Az összes fennjáró betegek gyógykezelése a kerületi munkásbiztosító pénztár központi orvosi rendelőintézetének új helyiségében hétköznapokon, naponta d. e. 8 órától 11 óráig és d. u. 1 órától 4 óráig, ünnepnapokon és vasárnap d. e. 8 órától 11 óráig történik. A főorvosi hivatal hivatalos órái is ugyanezre tartanak. A központi orvosi rendelőintézetben a fentjelzett idő alatt a törvényszerű orvosi ellátásban részesül minden igényjogosult, illetve igényjogosultságát igazolni tudó beteg. A főorvosi hivatal eszközei a szükséges orvosi felülvizsgálatokat, ellenőrzéseket, intézkedik a gyógykezelés körül felhangzó esetleges panaszok tárgyában.

4. Az új orvosszolgálati beosztás életbe lépésétől kezdődően a kerületi munkásbiztosító pénztár kerületi orvosi fennjáró betegek részére magánrendelésükön (magánlakásukon) nem tartanak rendeléseket, illetve a jelentkező fennjáró betegeket nem kezelik, hanem azokat a központi orvosi rendelőintézetben, illetve a pénztár főorvosi hivatalához utasítani tartoznak.

5. A feljárnai nem tudó, tehát fekvő betegeket az illetékes kerületi orvosok ezután is betegek lakásán gyógykezelik. A megbetegedések a beteg, illetve hozzátartozói részéről haladéktalanul, de legalább is oly időben jelentendők be az illetékes kerületi orvosnál, hogy a látogatás kellő időpontban történhessék. E végből — a rendkívüli és sürgős eseteket kivéve — a kerületi orvosok a hozzájuk minden nap déli 12 óráig bejelentett fekvő betegeket még aznap délután, a délután, illetve estig bejelentett fekvő betegeket — a sürgős szükség esetét ide nem értve — másnap délelőtt fogják meglátogatni. Ha a fekvő beteg állapota oly súlyos természetűnek mutatkozik, amely rögtön orvosi beavatkozást, illetve segínyt igényel, ez a körülmény mindenkor kifejezetten tudomására hozandó az illetékes kerületi orvosnak, vagy pedig ha az illető fel nem található bármely más pénztári orvosnak, aki az ilyen esetekben azonnal megjelenni tartozik.

6. A karonhardható gyermek 4 éves koráig, a súlyosabb természetű megbetegedési eseteket kivéve a központi orvosi rendelőintézetbe viendő.

7. A rendelőintézet hivatalos óráin kívül a fennjáró beteg csupán hirtelen támadt súlyos megbetegedés (sérülés, vérzés, stb.) esetén fordulhat elsősorban az illetékes kerületi orvoshoz, ha pedig az fel nem található, másodszorban bármely más pénztári orvoshoz.

8. Minden jelentkező beteg a törvényben

megjelölt segélyezésre vonatkozó igényjogosultságot a központi rendelőintézetben, vagy a főorvosi hivatalban való megjelenése alkalmával, illetve a fekvő beteg az őt meglátogató kerületi orvos előtt alkalmas módon igazolni tartozik. Nevezetesen felmutatandó a tagsági igazolványi könyv, ennek nem létében, illetve ezzel egyidejűleg a munkaadó által kitöltendő betegjelentkezési lap. Ha a központi rendelőintézet, vagy a kerületi orvos ennek dacára sem látná beigazoltnak a beteg igényjogosultságát, az illető kerületi munkásbiztosító pénztár hivatali helyiségébe (II. kerület Melencei-ut 2) utasíthatja, ahol esetről-esetre megfelelő igazolvány állítatik ki a beteg részére s a gyógykezelés ezen igazolvány alapján történik. Minden fennjáró beteg ha igényjogosultságát egyébként hitelt érdemlően igazolni nem tudja, a központi orvosi rendelőintézetben való jelentkezése előtt igényjogosultságának megállapítása végett a kerületi munkásbiztosító pénztár hivatalához fordulni tartozik, ahol minden jelentkező igényjogosultsága soron kívül megvizsgáltatik.

9. Minden fennjáró beteg, ha az első rendelés után nem érzi magát jobban, köteles legalább minden másodnap újból jelentkezni a központi orvosi rendelőintézetben, ellenkező esetben, ha a törvény alapján igényjogosultsága a táppénzsegélyre fennáll — ezen segélyezésre az 1907. XIX. t.-c. 52. §-ának rendelkezése értelmében igényt nem tarthat. Jelen rendelkezés 1912. évi január hó 1-én lép érvénybe.

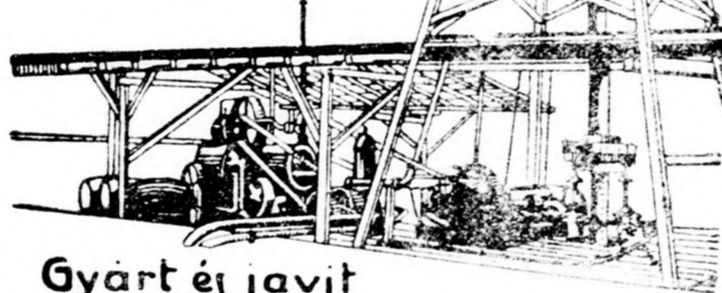
Nagybecskereken, 1911. december 22-én.

Godányi Zoltán s. k.
igazgató.

Fenyves Izsó s. k.
elnök

LAPP HENDRIK
MÉLYFÚRÁSOK
magyar részvénytársaság
BUDAPESTEN
Jroda Gyár:
v. Balthory-utca 3. X. Kőbányai út 47.
Telefon 114 16 (interurban) telefon 157-72

ELVALLAL
MINDENMÉLY FÚRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFÚRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.

Legjobb referenciák!

37885—911. sz.

1252—3.2

Torontálvármegye alispánjától.

Tárgy: A nagybecskerek—szabályi törvh. ut 12—12'88 km. szakaszának kiépítése.

Versenyárgyalási hirdmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága az 1911. évi április 10-én kelt 1919. kbgy. 1911. számú határozatával a nagybecskerek—szabályi trvh. közut 12'000—12'880 km. szakaszának kiépítési munkálatait engedélyezte és pedig:

1. 403'4 m³ mintegy 1000 kgr. nyomási szilárdságú, fagyálló terméskő szállítást és kifuvározását.
2. 352 m³ legalább 2000 kgr. nyomási szilárdságú, fagyálló, legfeljebb 5 cm. nagyságú zuzot kavics szállítást és kifuvározását.
3. 35 m³ kötőanyag, ugymint: kavicsos homok vagy kuzuzalék szállítást.
4. 55 m³ fedőhomok szállítást.
5. 3520 m³ földszekrény kiemelését.
6. 3520 m³ utalaprakást.
7. 352 m³ kavics elterítést.

Ezen szállítások és munkák kivételének biztosítása céljából 1912. évi január hó 29. napjának délelőtti 11 órakor a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalás tartatik.

Felhivatnak tehát a versenyezni óhajtok, hogy a fenti szállítás és munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozólag az államépítészeti hivatalnál megtekinthető ajánlati minta és ajánlati költségvetés szerint kiállított zárt ajánlataikat a *kiűzött nap délelőtti 10 órájáig Torontálvármegye alispánjához címezve* „Ajánlat a nagybecskerek—szabályi trvh. közut 12'000—12'880 km. szakasza kiépítésére”, annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben

érkezettek figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatban az egyes munkanemekre az egységárak külön is kitüntetendők. A szóban levő szállítás és munkálatok közül az 1., 2., 3., 4. pont alattiakra külön is, az 5., 6., 7. pont alattiakra csak együttesen, végül az összes szállítás és munkálatokra együttesen is tehető ajánlat. Az ajánlatához az általános feltételekben előírt és az ajánlati költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénznek a nagybecskereki m. kir. adóhivatalnál való letétbe helyezéséről kiállított adóhivatali nyugta csatolandó, mely nyugta 30 filléres bélyeggel látandó el.

Csakis szabályszerűen kiállított, öt pecséttelezést sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlen, vagy posta útján Torontálvármegye alispánjához beérkező ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nagybecskereki államépítészeti hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlattevők bántpénzükkal az árlejtés napjától számított 45 napig kötelezettségben maradnak és bántpénzüket csakis a döntés után fog visszaadni.

A fenti szállítás és munka a munkálatás napjától számított 8 nap alatt okvetlenül megkezdendő és a munkálatadás napjától számított 12 heti munkaidő alatt teljesen befejezendő.

Bármely műépítési célokra alkalmas hazai kőanyaggal is tehető ajánlat; tartozik azonban minden ajánlattevő saját pecsétjével 2 darab mintakövet, illetve homokot ajánlatához csatolni, a kő termései helyét megjelölni, a kő szilárdságát és fagyállását igazoló bizonyítványt ajánlatához mellékelni.

A munkálat elnyerője a munkához magyar honos műszaki erőket, munkavezetőket és munkásokat köteles alkalmazni. E kötelezettség teljesítése tekintetében úgy az államépítészeti hivatal közegei, mint a m. kir. kereskedelmi muzeum, illetve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur szakközegei ellenőrzésének magát aláveti és az e végből szükséges adatokat az ellenőrző közegek rendelkezésére boesítja.

A versenyárgyaláson ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek. Az ajánlattevők, kik Torontálvármegyével még összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamarai bizonylattal igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik. Munkát elnyerő vállalkozó köteles a letett 5%-os bántpénzét 10% biztosítékra kiegészíteni.

A beérkezett ajánlatok feletti szabad választás, esetleg az összes ajánlatok visszautasítása iránti jog fentartatik.

Nagybecskerek, 1911. december hó 21.

Tankó alispán.

Nagyvárnok község előljároságától.

2409—1911. sz.

Árlejtési hirdmény.

Nagyvárnok község képviselőtestülete 1911. évi november hó 10-én tartott rendes őszi közgyűlésében 4 ártézi kutnak meglátogatását elhatározta, 2 azonnal, 2 pedig 1912. év folyamán furandó meg.

Felhivatnak a vállalkozók, hogy írásbeli vagy szóbeli ajánlataikat 1912. évi január hó 13-ig adják be.

Kelt Nagyvárnokon, 1911. évi december

1249—3.3

Az előljároság.

Nagyvárnok község előljároságától.

1456—1911. szám.

Árlejtési hirdmény.

Alulírott községi előljároság közhírré teszi, hogy Nagyvárnok (Torontálvármegye) nagyközségének képviselőtestülete 73/kgy. 1456—1911. sz. határozatával egy orvosi lakás építése elhatározottat, amiért is az építést vállalkozókat felhívom, hogy ezen 14.381 korona 44 fillérben megállapított összegű munkák elvállalására 1912. évi január hó 13-ának d. e. 9 órájára zárt ajánlataikat annál is inkább adják be, mert a később beérkezők figyelembe nem vétetnek.

A szóbeli árlejtés ugyanaznap délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Értesítetnek a vállalkozók, hogy ajánlataik megtehetése céljából úgy a költségtervet, valamint a tervezeteket a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Nagyvárnok, 1911. évi december hó 20-án.

1248—3.3

Az előljároság.